สรุปองค์ความรู้ที่ได้จากโครงการเสวนาเครือข่ายจัดการความรู้ระหว่างมหาวิทยาลัย ครั้งที่ 30

หัวข้อ “การพัฒนาคุณภาพ UKM ด้านการบริการวิชาการแก่ชุมชน”

ระหว่างวันที่ 24 – 26 เมษายน 2559

ณ ห้องประชุมเธียร์เตอร์ อาคารเฉลิมพระเกียรติฉลองสิริราชสมบัติครบ 60 ปี (อาคาร 34) มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

กลุ่มแลกเปลี่ยนเรียนรู้	กระบวนการ/เทคนิค/วิธีการ	ปัจจัยแห่งความสำเร็จ	สัมฤทธิผล
1. การพัฒนาบริการวิชาการ กลุ่มสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ	1. ทำบันทึกลงนามความเข้าใจระหว่างหน่วยงานบริการวิชาการกับชุมชน 2. ลงพื้นที่สอบถามปัญหาชุมชน 3. ชี้แจงบทบาท หลักการ วิธีการ ที่ผู้ปฏิบัติในชุมชนเห็นประโยชน์ และเข้ามามีส่วนร่วม 4. สร้างวิธีการ และกระบวนการสื่อสาร เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจ ระหว่างสหสาขาวิชาชีพ ในโรงพยาบาลและในชุมชน 5. ประสานเชื่อมโยงทั้งในส่วนผู้รับบริการและในส่วนของชุมชน 6. กระจายความรู้ให้เครือข่ายในชุมชน เช่น อสม. ครูพี่เลี้ยง สหสาขาวิชาชีพ ญาติ ผู้ดูแล 7. การประสานงาน กระตุ้น และempowerment ทั้งบุคลากร และ อสม. ญาติ เจ้าหน้าที่ เพื่อบูรณาการการช่วยเหลือในชุมชน ส่งเสริมทักษะและฝึกปฏิบัติงานจริงให้กับ อสม. และ ญาติ 8. ให้ความรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ที่ครอบคลุมทั้งด้านการฟื้นฟู และอุปกรณ์เครื่องช่วยต่างๆ 9. เป็นผู้ให้โดยไม่หวังสิ่งตอบแทน 10. เข้าใจบริบท นโยบาย ศักยภาพ ความต้องการ และทักษะการเข้าสู่ชุมชน	1. มีแผนการดำเนินการระยะยาว 5 ปี 2. มหาวิทยาลัยสนับสนุนการดำเนินงาน 3. ส่งเสริมสนับสนุนให้โอกาสประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น 4. ค้นหาความต้องการของผู้รับบริการ/ชุมชน และสร้างเครือข่ายในการ empowerment ในชุมชน 5. การพัฒนาอย่างยั่งยืนควบคู่ ไปกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของชาวบ้าน โดยใช้เกณฑ์การมีส่วนร่วมสอดคล้องกับบริบทของท้องถิ่นและชุมชน	1. กระจายโอกาสผู้เข้ารับบริการด้านสุขภาพเพิ่มมากขึ้น 2. ชาวบ้านมีอาชีพและสามารถสร้างรายได้ให้กับชุมชนและครอบครัว 3. ชาวบ้านช่วยเหลือซึ่งและกันเป็นอย่างดี 4. ชุมชนมีความเข้มแข็งและสามารถดูแลตัวเองได้

กลุ่มแลกเปลี่ยนเรียนรู้	กระบวนการ/เทคนิค/วิธีการ	ปัจจัยแห่งความสำเร็จ	สัมฤทธิผล
	11. สร้างแรงจูงใจ และเจตคติที่ดี ให้ตระหนักถึงคุณค่าในการพึ่งพาตนเอง 12. ติดตามผลอย่างต่อเนื่อง 13. ดูแล ปรับสภาพแวดล้อม ออกแบบเครื่องช่วย อุปกรณ์ตามความเหมาะสม ของชุมชน และภาวะเศรษฐกิจ 14. ติดตามผลอย่างต่อเนื่อง 15. นักศึกษาเป็นหลักในการบริการชุมชน และเรียนรู้นอกสถานที่ 16. บูรณาการบริการวิชาการกับงานวิจัย 17. บูรณาการงานบริการวิชาการกับการเรียนการสอน		
2. การพัฒนาบริการวิชาการกลุ่มสาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	1. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการกำหนด KPI ด้านการบริการวิชาการต้องกำหนดให้ชัดเจน 2. การกำหนด KPI วัดจาก Minimum Requirement และประเมินผลงานจาก Maximum Output , Outcome และ Criteria ของการประเมิน โดยลดการรวมศูนย์ การรวมอำนาจ พิธีกรรม และขั้นตอน 3. เกณฑ์การสร้างงานและรับงานบริการวิชาการแก่สังคมที่ดีดีต่อตนเอง เพื่อนร่วมงาน องค์กร และลูกค้า 4. มีการทำความร่วมมือกับชุมชนในการสร้างและพัฒนาชุมชน มีการเชื่อมโยงกับกลุ่มเป้าหมาย 5. การให้บริการวิชาการโดยการแก้ไขปัญหาโดยการนำกระบวนการวิจัยไปสู่ความร่วมมือในการแปรรูปผลิตภัณฑ์	1. มหาวิทยาลัยให้การสนับสนุน (งบประมาณ และ เครื่องมือ) 2. การปรับเกณฑ์ความก้าวหน้าในสายวิชาการที่ให้ความสำคัญกับงานบริการวิชาการคล้ายกับงานวิจัย 3. สนใจบริบทชุมชนที่เราอาศัยอยู่ 4. ใช้ข้อมูลที่ได้จาการวิเคราะห์พื้นที่และการสรุปบทเรียนนำมาพิจารณาจัดทำโครงการ สอดคล้องกับทรัพยากรชุมชน 5. กิจกรรมตรงตามความต้องการของชุมชน 6. เกิดการสร้างงานบริการวิชาการแก่สังคมที่ดี 7. มีเครือข่ายและความร่วมมือที่ยั่งยืน 8. ทำวิจัยควบคู่กับบริการวิชาการ	1. มีผลิตภัณฑ์เป็นสินค้าเศรษฐกิจของชุมชน 2. ชุมชนมีรายได้ที่ยั่งยืน 3. การให้บริการวิชาการและวิจัย พร้อมพัฒนาสู่การบริการวิชาการแก่สังคมตามแนวคิด Social Enterprise

กลุ่มแลกเปลี่ยนเรียนรู้	กระบวนการ/เทคนิค/วิธีการ	ปัจจัยแห่งความสำเร็จ	สัมฤทธิผล
		9. สามารถทำงานแบบ Multi Function ได้ 10. ปรับภาพลักษณ์ของนักวิชาการที่ให้บริการวิชาการแก่สังคม เป็นภารกิจสำคัญของทุกสถาบัน	
3. การพัฒนาบริการวิชาการ กลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	1. วิจัยสู่ชุมชน 1.1 ใช้กระบวนการวิจัยเป็นฐาน 1.2 ลงพื้นที่ศึกษาความต้องการของชุมชน 1.3 แสวงหาแนวทางให้ชุมชนรู้คุณค่าการบริการวิชาการแบบให้เปล่า 1.4 ใช้องค์ความรู้ เศรษฐกิจพอพียงไปพัฒนาชุมชน เพื่อเป็นชุมชนต้นแบบ 1.5 พัฒนาชุมชนต้นแบบตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 1.6 นักวิจัยควรวางแผนการทำงานร่วมกันในการทำวิจัยร่วมกับชุมชน โดยไม่ให้เกิดความซ้ำซ้อนในการเก็บข้อมูลกับกลุ่มเป้าหมายและนักวิจัย 1.7 เทคนิคให้ได้ใจชุมชน คือ ไม่สอนแต่เรียนรู้จากชุมชน Love Model (Learning Opportunity Vision Equality) 7 steps : 1.face problem 2.knowledge acquisition 3. knowledge sharing 4.new knowledge 5. knowledge use 6. knowledge evaluation 7.new knowledge and innovation dissemination 2. การเรียนการสอนสู่ชุมชน 2.1 มีการบูรณาการบริการวิชาการกับการเรียนการสอน	1. วิจัยสู่ชุมชน 1.1 ใช้กระบวนการวิจัยแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research : PAR) ปรับการมีส่วนร่วมของท้องถิ่นและชุมชนกับโครงการบริการวิชาการตลอดจนชุมชนเครือข่ายได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน 2. การเรียนการสอนสู่ชุมชน 2.1 นโยบายจากผู้บริหาร 2.2 มีเกณฑ์กำกับคุณภาพการศึกษา สนับสนุนการบูรณาการการจัดการเรียนการสอน วิจัย บริการวิชาการ 2.3 กระบวนการสร้างแรงจูงใจผ่านกิจกรรมการนำเสนอ Best Practices ให้สังคมภายนอกรับรู้ โดยมี Commentator และมีการให้รางวัล	1. วิจัยสู่ชุมชน 2. การเรียนการสอนสู่ชุมชน 2.1 เกิดชุมชนต้นแบบโดยใช้องค์ความรู้เศรษฐกิจพอเพียงเน้นการพัฒนาชุมชน 2.2 ได้เครื่องมือในการแก้ไขปัญหาทางธุรกิจ 2.3 มีองค์ความรู้ที่นำไปใช้ได้จริงในธุรกิจ 2.4 มีความร่วมมือกับธุรกิจในชุมชน 2.5 พัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ๆ 2.6 นักศึกษาทำ Case idea เพื่อให้บริษัทสามารถซื้อไอเดียได้ 2.7 นักศึกษามีความเป็นมืออาชีพในการเป็นผู้ประกอบการ 2.8 ขับเคลื่อนการพัฒนาอาจารย์ นักศึกษาพร้อมกับบริการชุมชน 2.9 นักศึกษาใช้ความรู้ที่ได้มาใช้ประโยชน์กับชุมชน

กลุ่มแลกเปลี่ยนเรียนรู้	กระบวนการ/เทคนิค/วิธีการ	ปัจจัยแห่งความสำเร็จ	สัมฤทธิผล
	2.2 สร้างความเป็นมืออาชีพให้กับนักศึกษา 2.3 การทำงานเป็นทีมของผู้สอนในลักษณะ Coaching ให้นักศึกษาหาความรู้นอกห้องเรียนข้ามศาสตร์ (เช่น เกษตรศาสตร์ วิศวกรรมศาสตร์ แพทยศาสตร์ สถาปัตยกรรมศาสตร์) 3. บริการวิชาการที่ริเริ่มจากความต้องการของชุมชน 3.1 ผู้บริการวิชาการจะต้องเป็นผู้คิดริเริ่มโครงการและมีความอุตสาหะ เสียสละทุ่มเท	3. บริการวิชาการที่ริเริ่มจากความต้องการของชุมชน 3.1 ได้รับการสนับสนุนจากภาคเอกชน (ภาคเอกชนเองก็ได้รับภาพลักษณ์ที่ดีพร้อมกันด้วย)	2.10 นักศึกษามีคุณลักษณะที่พึงประสงค์เพิ่มขึ้น (การทำงานเป็นทีม ภาวะผู้นำ) 3. บริการวิชาการที่ริเริ่มจากความต้องการของชุมชน 4. เกิดห้องสมุดประชาชน คืนความสุขสู่บ้านเกิด